

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

התמדה גזולה

הכסאות, פותחים את הגמרא, הופכים, מדפדפים, מחפשים מהיכן להתחיל, וברוך ה' הם מתחילים ללמוד.

קוראים את הגמרא ולאחר שני שורות יוס'ל נזכר במשהו שהיה לו אתמול במכלת, הוא מספר זאת לשמילי. אחר כך גם לשמילי יש ספור ממש דומה משקית שהוא סחב אתמול לגניזה...

לאחר זמן מה הם מצביעים שוב בגמרא ומתחילים ללמוד. בסוף החזרה יוס'ל יוצא להפסקה וחושב לעצמו: "כמעט ולא הספקתי כלום בחזרה, הרי היה לנו זמן במשך שעות". הוא חושב ומבין: "אה, היצר הרע נותן לי הרגשה כאלו אני לומד אבל באמת הוא מצליח 'לגזול' ממני הרבה גזלות של שיחות בטלות". הוא גזלן ערמומי!

למחרת אומר יוס'ל לשמילי: "בא נהיה גזלנים, כמו שהיצר גזל מאתנו זמן בטלה, גם אנו נגזל ממנו. היום אנו גוזלים ממנו חצי שעה ראשונה בתענית דבור, לאחר מכן נראה איך לגזל ממנו עוד. נשתמש בפלים שלנו ונגזל ממנו זמן לדברים טובים". הם לומדים בהתמדה גזולה, ולאחר זמן מביטים בשעון ומתפלאים, כבר עבר יותר משעה...

וכבר אמר רבנו: "צריך האדם לחטף 'ולגזול' עתים לתורה מתוך הטרדה והעסק". (ליקו"מ רפד)

רבנו מספר לנו במעשה: הבת קיסר פרסה את הוילונות והפליגה בספינה יחד עם אחד עשר בנות שרים, לאחר שנתעוררו באמצע נסיעתם גלתה להם שהספינה התרחקה מהספר והם באמצע הים. לפתע ראו מראה של אי והחליטו לנסע לשם. הם מתקרבים, ומה הם רואים? אי, שנים עשר גזלנים הרוצים להרגם!

היא לא נבהלה, ואמרה להם בעז, מה אתם גזלנים?! אף אנו גזלנים! וכי מה בצע שתהרגו אותנו, עדיף שתשאנו אותנו לנשים. היא כפדה אותם מהיין היקר ששמור אצלה, ומיד כשהיו שכורים הלכו ושחטו כל אחת את בעלה.

הבת קיסר הייתה חכמה גדולה, היא הבינה שהם עומדים רגע אחד לפי הריגה ושחיטה. הרי גזלנים הם גזלנים וחומדים כבר לראות שהרכוש של האחרים בידם, מה עשתה? פשוט הכריזה לעצמה: לכם יש פלים?! אתם גזלנים?! גם לנו יש פלים! גם אנחנו יכולים להיות גזלנים! היא לקחה את הפלים שלהם והשתמשה בהם בדיוק נגדם.

זהו למוד מבהיל שעלינו ללמוד ממעשה זה. ונבין זאת במשל מהחברותא יוס'ל ושמילי:

יושב לו יוס'ל בכפתה יחד עם שמילי ולומדים חברותא. יש השבוע 'שבוע חזרה' על 5 דפי גמרא. כל הילדים לומדים עם חברותא, וגם הם בין כלם. מסדרים את

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

מעשה ב' - מפלג וקיסר (4)

שספרה רבנו נחמן מברסלב זיע"א

המקומות שלהם, והסכימו שלא יהיו נושאים בבת־אחת, כי אם בזה אחר זה (הינו שכל הגזלנים הנ"ל לא יהיו נושאים את השטרות הנ"ל כלם בבת־אחת, רק הנשואין שלהם יהיה בזה אחר זה) גם שיבררו לכל אחד שררה אחת לפי הראוי לו, הגדול לפי גדלו וכו'.

אחר־כך אמרה להם, שתכבד אותם ביין טוב, נפלא מאד, שיש לה בספינה, שאינה מסתפקת ממנו, רק הוא טמון אצלה עד יום שיזמן לה השם יתברך הזווג שלה. ונתנה להם היין בשנים־עשר גביעים ואמרה, שכל אחד ישתה לכל אחד מהשנים־עשר, ושתו ונשתכרו ונפלו. ואמרה לחברותיה הנ"ל: לכו ושחטו כל אחת את בעלה, והלכו ושחטו כלם.

ומצאו שם עשירות מפלג מאד, שלא היה אצל שום מלך, והסכימו שלא לקח נחשת ולא כסף, כי אם זהב ואבנים טובות. והשליכו מן הספינה שלהם דברים שאינם חשובים כל־כך, וטענו כל הספינה עם

והיו הולכים על הים (הבת קיסר עם האחת־עשרה בנות שרים הנ"ל), והיו מזמרים שם בכל־יזמר. ופגעו בפלטין, ואמרו לה השירות הנ"ל: נתקרב לשם! ולא רצתה, ואמרה כי נתחרטה על שנתקרבה אצל פלטין הנ"ל (הינו על שנתקרבה לפלטין של המלך הנ"ל, שרצה לשא אותה, כנ"ל).

אחר־כך ראו כמין אי הים, ונתקרבו לשם. והיו שם שנים־עשר גזלנים, ורצו להרגם. ושאלה היא: מי הגדול שבכם? והראו לה. אמרה לו: מה מעשיכם? אמר לה, שהם גזלנים. אמרה לו: אף אנחנו גזלנים, רק שאתם גזלנים בגבורה שלכם, ואנחנו גזלנים על־ידי חכמה, כי אנו מלמדים בלשונות ובכל־יזמר, בכך מה בצע כי תהרגו אותנו?! הלא טוב שתשאנו אותנו לנשים, ויהיה לכם גם העשירות שלנו.

והראתה היא להם מה שיבספינה, ונתרצו לדבריה, והראו הגזלנים להם גם־כן כל העשירות שלהם, והוליכו אותם בכל

דְּבָרִים יְקָרִים: זָהָב וְאַבְנִים טוֹבוֹת שְׁמָצָאוּ שָׁם,

וְהַסְפִּימוּ שְׁלֹא לֵילֵךְ עוֹד מִלְּבָשׁ כָּמוֹ נָשִׁים, וְתַפְּרוּ לָהֶם בְּגָדֵי זָכָרִים, מִלְּבוּשֵׁי אֲשַׁכְנָז, וְהִלְכוּ עִם הַסְפִּינָה.

וַיְהִי הַיּוֹם וְהָיָה מֶלֶךְ אֶחָד זָקֵן. וְהָיָה לוֹ בֶּן יָחִיד, וְהָשִׂיא אוֹתוֹ, וּמָסַר מַלְכוּתוֹ לְבָנוֹ. אָמַר הֶבֶן מֶלֶךְ, שְׁיִלְךָ וִיטִיל עִם אִשְׁתּוֹ בָּיָם, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה רְגִילָה בְּאוֹר הַיָּם פֶּן, חֹס וְשָׁלוֹם, מְכַרְחִים בְּאִיזוֹ פַּעַם לְבָרֶךְ בָּיָם.

וְהִלֵּךְ עִם אִשְׁתּוֹ עִם הַשָּׂרִי מְלוּכָה וּפָרְשׁוֹ בַּסְפִּינָה, וְהָיוּ שָׁם שְׂמִיחִים וּמְשִׁחִקִים מְאֹד. אַחֲר־כֵּן אָמְרוּ שְׂיִפְשֻׁטוּ כָּלָם בְּגָדֵיהֶם (הֵינּוּ הֶבֶן מֶלֶךְ עִם הַשָּׂרִי מְלוּכָה שֶׁהָיוּ שָׁם בַּסְפִּינָה הַתִּיעֲצוּ מִחֲמַת שְׂמִיחָה, שֶׁיְהִיוּ כָּלָם פּוֹשְׁטִים אֶת בְּגָדֵיהֶם, וְכֵן עָשׂוּ) וְלֹא נִשְׁאַר עֲלֵיהֶם כִּי אִם הַכֶּתֶנֶת. וְהָיוּ מִתְחַזְּקִין לַעֲלוֹת עַל הַתֶּרֶן. וְהָיָה הֶבֶן מֶלֶךְ הַנַּ"ל מִתְחַזֵּק לַעֲלוֹת לָשָׁם.

וְהִיא (הֵינּוּ הַבַּת קִיסָר הַנַּ"ל) בָּאתָה עִם הַסְפִּינָה (שְׁלָה הַנַּ"ל) וּרְאָתָה אוֹתוֹ הַסְפִּינָה הַנַּ"ל (הֵינּוּ הַסְפִּינָה שֶׁל הֶבֶן מֶלֶךְ עִם שָׂרֵי מְלוּכָה הַנַּ"ל), וּבִתְחִלָּה הָיְתָה יֹרְאָה לְהִתְקַרֵּב. אַחֲר־כֵּן נִסְמְכוּ קֶצֶת, וּרְאוּ שֶׁהֵם מְשִׁחִקִים מְאֹד, וְהִבִּינוּ שֶׁאֵינָם גְּזֻלָּנִים,

וְהִתְחִילוּ לְהִתְקַרֵּב. אָמְרָה הַבַּת קִיסָר לְחִבְרוּתֶיהָ: אֲנִי יְכוּלָה לְהַפִּיל אֶת אוֹתוֹ הַקָּרֶחַ לְתוֹךְ הַיָּם (הֵינּוּ אֶת הֶבֶן מֶלֶךְ הַנַּ"ל, שֶׁהָיָה עוֹלָה בְּרֹאשׁ הַתֶּרֶן, כַּנַּ"ל) כִּי הֶבֶן מֶלֶךְ הַנַּ"ל הָיָה קָרֶחַ, דִּהְיִינוּ שֶׁהָיָה מְקַרֵּחַ רֹאשׁוֹ מִשְׁעָרוֹת. אָמְרוּ לָהּ: וְאֵיךְ אֶפְשָׁר; הֲלֹא אָנוּ רְחוּקִים מֵהֶם מְאֹד. אָמְרָה לָהֶן שֵׁשׁ זְכוּכִית שְׁשׁוּרָף, וְעַל־יָדֵי זֶה תַּפִּיל אוֹתוֹ. וְאָמְרָה שְׁלֹא לְהַפִּיל אוֹתוֹ עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַל רֹאשׁ הַתֶּרֶן מִמֶּשׁ, כִּי כִּשְׁהוּא בְּאִמְצָעִית הַתֶּרֶן, אֲזִי כִּשְׂיִפֹּל, יִפֹּל אֶל תּוֹךְ הַסְפִּינָה, אֲבָל כִּשְׂיַעֲלֶה בְּרֹאשׁ, אֲזִי כִּשְׂיִפֹּל, יִפֹּל לְתוֹךְ הַיָּם.

הַמְתִּינָה עַד שֶׁעָלָה אֶל רֹאשׁ הַתֶּרֶן מִמֶּשׁ, וְלָקְחָה הַזְכוּכִית שְׁשׁוּרָף נֶגֶד הַחֲמָה (שְׁקוּרִין בְּרֵעַן בְּרִיל) וְכוּנָה נֶגֶד מַחוֹ, עַד שֶׁנִּכְוָה מַחוֹ וְנִפֹּל לְתוֹךְ הַיָּם.

שאלות לחידודא

במח 38א:

מעשה ב' ממלך וקיסר (4)

- א. איזה טעם אמר הבן מלך למה הוא רוצה לטייל עם אשתו בים?
 - ☐ כדי שתהיה רגילה באויר הים
 - ☐ פן ח"ו מוכרחים באיזו פעם לברוח בים
 - ☐ שתי התשובות נכונות
- ב. איזה שערות היה לבן מלך?
 - ☐ שחורות
 - ☐ לבנות
 - ☐ היה קרנן
- ג. איך יכלה הבת קיסר להפיל את הבן המלך הזקן לים?
 - ☐ ע"י כישוף
 - ☐ ע"י שזרקה אליו אבן
 - ☐ ע"י זכוכית ששוורף שיש לה (ברענן ברייל)
- ד. היכן היה בן מלך הזקן כשהפילה אותו הבת קיסר לים?
 - ☐ כשהתחיל לעלות על התורן
 - ☐ כשהיה באמצע לעלות על התורן
 - ☐ כשהיה כבר בראש התורן
- ה. האם למדת את המעשה השבוע?
 - ☐ רציתי
 - ☐ פעם
 - ☐ פעמיים

- א. כמה גולנים מצאו הבת קיסר והבנות על הים?
 - ☐ שנים עשר גולנים
 - ☐ עשרה גולנים
 - ☐ אחד עשרה גנבים
- ב. מה אמרה הבת קיסר לגולנים?
 - ☐ שאתם גולנים בגבורה שלכם
 - ☐ שאנחנו גולנים על ידי חכמה
 - ☐ שתי התשובות נכונות
- ג. מה עשו הבת קיסר והבנות אחרי שהגולנים שתו ונשתכרו ונפלו?
 - ☐ ברחו להם עם הספינה
 - ☐ שחטו את כל הגולנים
 - ☐ זרקו אותם לים
- ד. איזה בגדים הלכו להם מעכשיו הבת קיסר והבנות?
 - ☐ בגדי צרפת
 - ☐ בגדי מלכות
 - ☐ בגדי זכרים
- ה. כמה בנים היה למלך הזקן?
 - ☐ בן יחיד
 - ☐ ששה בנים
 - ☐ לא היו לו בנים כלל
- ו. מה הסדר שרבינו מספר שהמלך זקן עשה לבנו?
 - ☐ מסר לו מלכותו ואח"כ השיא אותו
 - ☐ השיא אותו ומסר לו מלכותו
 - ☐ רק מסר לו מלכותו

בעומק המעשה

מי היה עשיר יותר גדול הבת קיסר או המלך שבנה פלטין על הים ?

תשובות על המבחן של שבוע שעבר מצא את ההבדלים!

מה אמרה הבת קיסר לבן סוחר? שִׁיבְטִיחָהּ, שְׁלֹא יֵגַע בָּהּ כִּי אִם כְּשִׁיבּוֹא לְבֵיתוֹ וְיִשָּׂא אוֹתָהּ כְּדָת - ומה אמרה הבת קיסר למלך שבנה פלטין על הים? שִׁיבְטִיחָהּ, שְׁלֹא יֵגַע בָּהּ עַד שִׁישְׁאָנָה כְּדָת בן הסוחר היה לו אשה? לא - המלך שבנה פלטין על הים היה לו אשה? לא

דעם רבינ'ס
אעשיות

למען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך

להיכנס להגרלה: דעם רבינ'ס ליכט 02-5-3333-72 * לקבלת הגליון באימייל - m025345040@gmail.com